

No Game in Ethiopië

Afgelopen maart vertrokken we met vier No Gamers, twee Agents of Change van FSAN en twee medewerkers van Kinderpostzegels voor twee weken naar Ethiopië als onderdeel van een uitwisselingsprogramma. Doel van deze uitwisseling was om te zien op welke manieren jongeren in beide landen actief zijn in de strijd tegen meisjesbesnijdenis en om van elkaar te leren. Hoewel we in Nederland werken binnen een totaal andere context dan de jongeren in Ethiopië, is gebleken dat we erg veel van kunnen leren van elkaar.

In Ethiopië lopen veel meiden een grote kans om besneden te worden. Afhankelijk van de gemeenschap waarin zij opgroeien kan dit gebeuren op (zeer) jonge leeftijd tot bijvoorbeeld vlak voor het huwelijk. Er zijn vele verschillende factoren die een rol spelen bij het feit dat meisjesbesnijdenis nog binnen veel gemeenschappen gebruikelijk is. Maar voor alle situaties geldt dat verandering vanuit de gemeenschap zelf moet komen, met wat hulp van 'buitenaf'. Want als er een punt steeds weer naar voren kwam in de gesprekken die we gevoerd hebben, is het wel het belang van de overdracht van kennis over de mogelijke fysieke en psychische gevolgen van

meisjesbesnijdenis. Deze kennis wordt vaak overgebracht door trainingen en voorlichtingen van bijvoorbeeld gezondheidswerkers die verbonden zijn aan plaatselijke organisaties. Twee van die organisaties, ADAA en ICEDA, waren onze gastorganisaties gedurende de twee weken. Iedereen binnen de gemeenschap wordt betrokken bij besprekingen over meisjesbesnijdenis en andere schadelijke culturele praktijken;

mannen en vrouwen, religieuze en culturele leiders, stamoudsten, (ex-)besnijdsters en jongeren.

Voor No Game was het leerzaam om te praten met verschillende personen over hun 'omslagpunt'. Wanneer werd voor hen duidelijk dat meisjesbesnijdenis schadelijk is? Wat bewoog hen om binnen hun eigen gemeenschap voorlichting te geven over meisjesbesnijdenis? We kwamen erachter dat schokkende beelden en informatie veel mannen sterk hadden beïnvloed. Met name het zien van een film over besnijdenis was schokkend en deed hen beseffen dat ze dit hun dochters niet (meer) aan wilden doen. Voor moeders was het vaak het moment dat zij hoorden over de gevolgen van meisjesbesnijdenis. Voor hen betekende dit dat ze de link konden leggen tussen bijvoorbeeld hun eigen pijn tijdens de seks of moeilijkheden tijdens de bevalling en het feit dat ze besneden zijn.

Voor jongeren vindt voorlichting vaak plaats binnen school. Verschillende organisaties proberen ervoor te zorgen dat 'schadelijke culturele praktijken' standaard aandacht krijgen binnen het curriculum. Verder is er de belangrijke taak voor jongeren om zowel hun leeftijdsgenoten als de rest van de gemeenschap voor te lichten en bewust te maken van de gevaren van meisjesbesnijdenis. Op

scholen zijn bijvoorbeeld youth- of girls clubs opgezet. Op verschillende creatieve manieren (zang, dans, poëzie of drama) worden onderwerpen als meisjesbesnijdenis aangekaart op school of tijdens publieke gelegenheden. Vooral omdat velen niet kunnen lezen en schrijven blijkt dit de manier om iedereen te bereiken. Tijdens de toneelstukken wordt veel met humor gewerkt en worden met name de ouderen een spiegel voor gehouden; voor verandering is bewustwording immers essentieel.

Tijdens de bezoeken aan de scholen hebben we gesproken met verschillende jongeren die zich actief inzetten in de strijd tegen meisjesbesnijdenis. Het was zeer inspirerend en motiverend om te zien dat jongeren openlijk kunnen zeggen dat zij tegen meisjesbesnijdenis zijn en dat ze, onder andere door hun activiteiten, zien dat verandering mogelijk is. Wat vooral goede lessen waren voor No Game is dat met name bij voorlichting voor jongeren uit risicogemeenschappen de nadruk moet liggen op de mogelijk gevolgen van besnijdenis, omdat deze vaak onbekend zijn. Ook het belang van het betrekken van zowel meiden als jongens werd onderstreept door de jongeren in Ethiopië. Wat interessant was om te zien is dat tijdens voorlichtingen veel beeldmateriaal wordt gebruikt, terwijl wij daar zelf erg voorzichtig mee zijn. Verder denken we na over het geven van opdrachten aan jongeren tijdens de voorlichting zodat ze zelf actief op een creatieve manier aan de slag gaan met het onderwerp, bijvoorbeeld door het schrijven van een rap of een kort verhaal.

Het bezoek aan Ethiopië heeft ons erg gemotiveerd en geïnspireerd om in Nederland in gesprek te blijven gaan met jongeren, al dan niet afkomstig uit risicogemeenschappen. Bovendien denken wij dat het belangrijk is om kennis en kracht te bundelen en zullen we dan ook gaan bekijken wat de mogelijkheden zijn om een internationaal jongeren netwerk op te zetten.